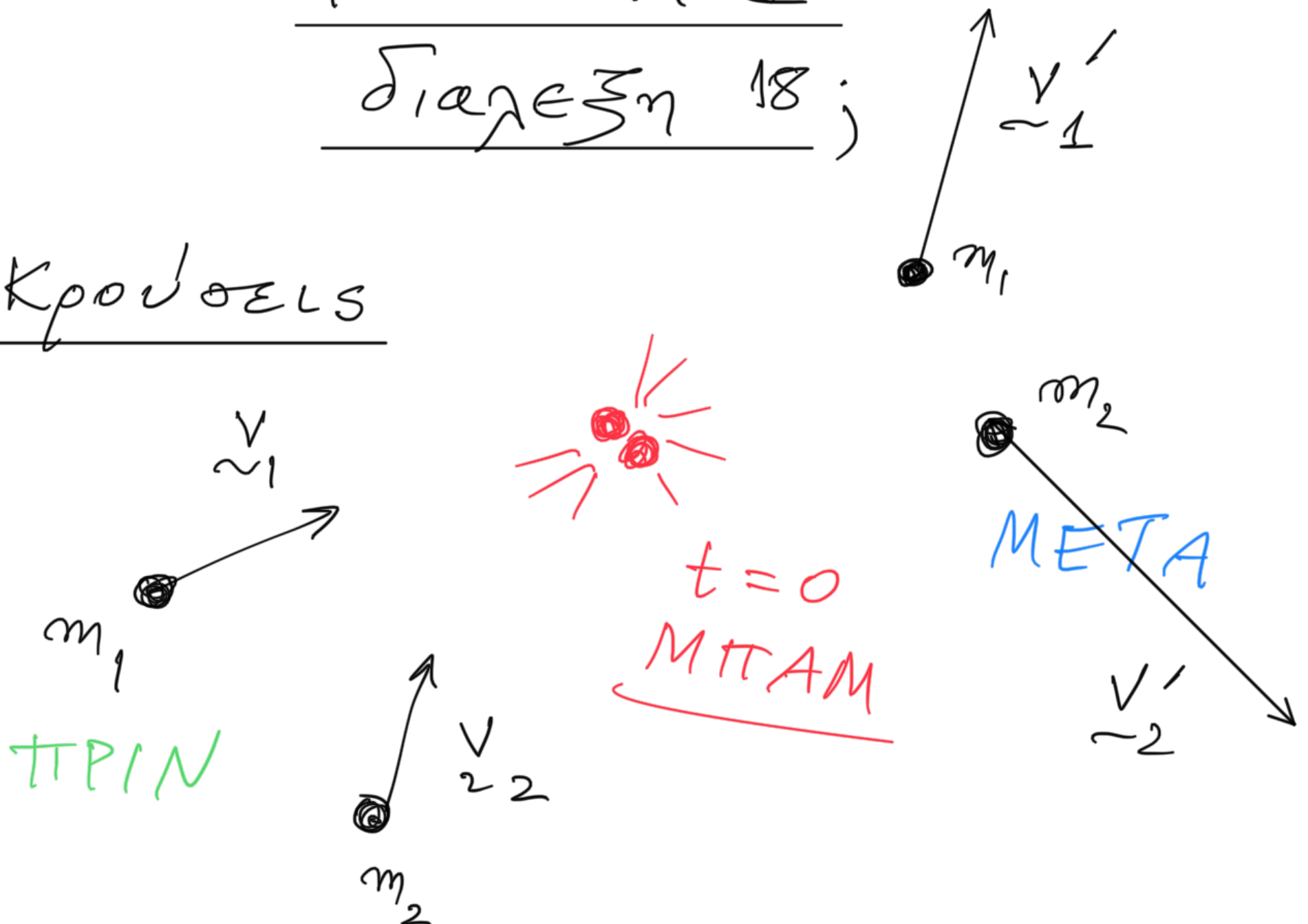

ΦΥΣΙΚΗ 1

Διαλέξη 18;

Κρούσεις

2 ΥΣ στο διάστημα
με μάζες m_1, m_2

ταχ. $\underline{v}_1, \underline{v}_2$
συγκρούονται στο
 $t=0$

Δεν ασκούνται δυνάμεις στα
ΥΣ ούτε πριν ούτε μετά αλλα
μόνο κατά τη διάρκεια της κρούσης
(στιγμιαία κατά προσέγγιση).

Αν θεωρήσω τα 2 ΥΣ σαν 1
σύστημα, δεν ασκούνται

Εξωτερικές δυνάμεις στο σύστημα
α'ρα ο Νόμος της Ν στα συστήματα
συμμετρικών $\Rightarrow$ συνολική ορμή
συστήματος

$$\frac{d}{dt} p = F_{\sim \text{εξωτ.}} = 0$$

$$\Rightarrow p_{\sim} = \text{σταθ.} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow p_{\sim \text{πριν}} = p_{\sim \text{μετα}}$$

Σχόλιο Αυτό ισχύει π.χ. αν
υπάρχουν και εξωτ. δυνάμεις)
οπω) βαρύνεται αν το «πριν»
και το «μετα» σημαίνουν
αμέσως πριν και αμέσως μετά
την κρίση.

Ερώτηση: Τι άλλο διατηρείται
εκτός από την ορμή;

α') μάζα πριν = μάζα μετά

β') Η ενέργεια δεν διατηρείται

πάντοτε.

Ελαστική Κρούση Ενέργεια
(κινητική) διατηρείται.

$$K_{\text{πριν}} = K_{\text{μετα}}$$

Πλαστική Κρούση τα $\gamma\sigma$
«κολλάνε» και γίνονται ένα
 $\gamma\sigma$ με μάζα $m_1 + m_2$ μετα
την κρούση, δηλ. οι ταχύτητες
μετά:

$$v_1' = v_2'$$

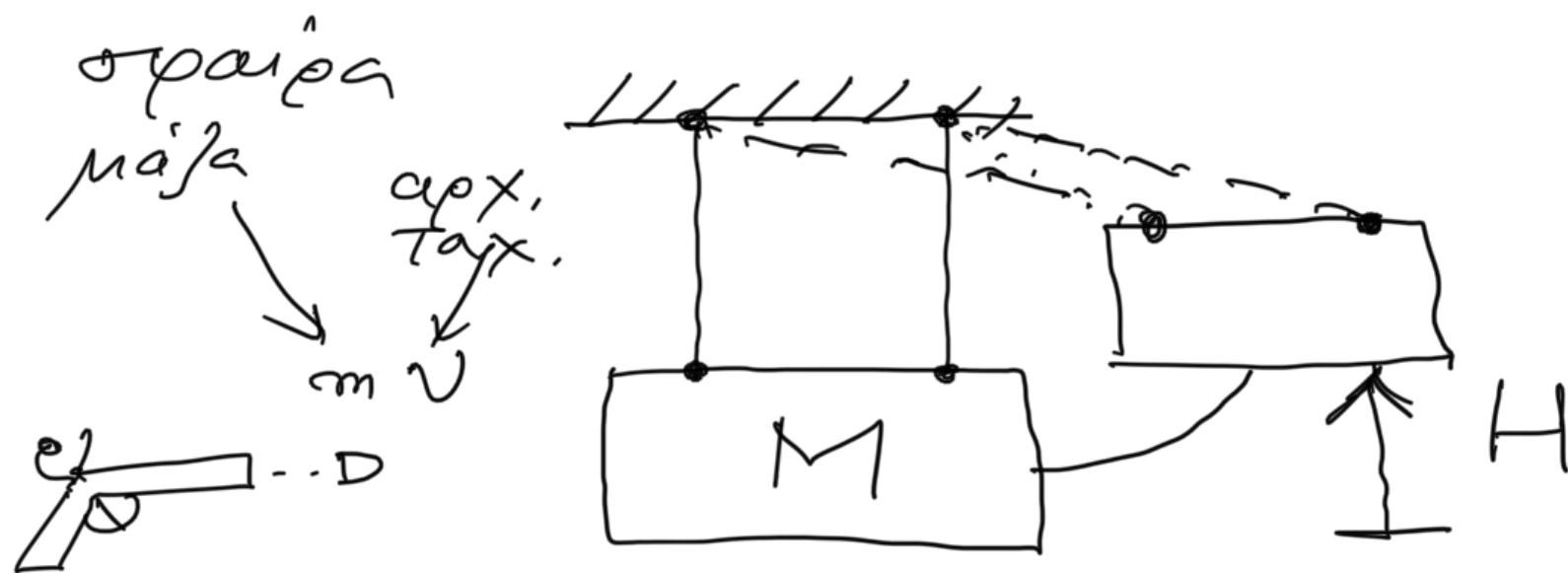
Κινητική
Ενέργεια
ΧΑΝΕΤΑΙ

Σχόλιο. Αυτά είναι ειδικές
περιπτώσεις.

Βαχιστικό Έκκρεμες

Πως μετρούσαν την αρχική
ταχύτητα μιας σφαίρας όπλου
το 1900;

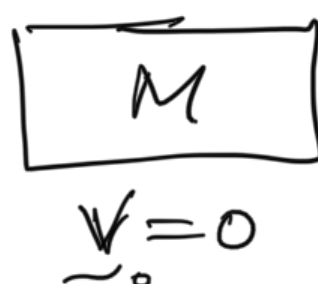
Χρησιμοποίησαν πλαστική
κρούση και μετρά διατήρηση
μηχανικής ενέργειας.

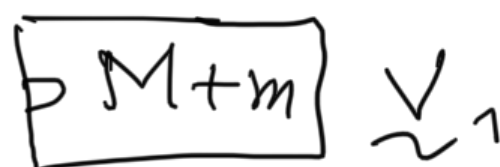
3 καταστάσεις.

① Αρχική

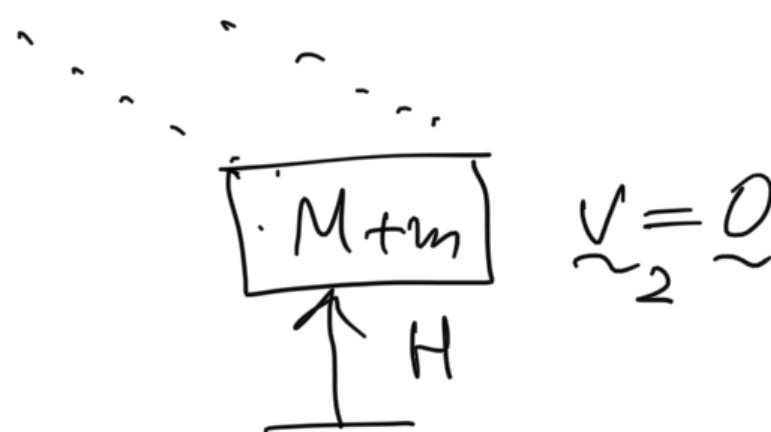
m v
 D

② Ενδιάμεση

③ Τελική

Ξέρω τις μάζες M, m , μετρώ το τελικό ύψος H . Θέλω την αρχική ταχύτητα v της σφαίρας.

Από ① μέχρι ② διατηρείται η ορμή

$$mv = (M+m)v_1 \quad (1)$$

αλλά όχι η ενέργεια δυνάμει έχω
πρασκή κρούση.

Από (1) μέχρι (2) η αρχική

κινητική $\frac{(M+m)}{2} v_1^2$

θα γίνει δυναμική

$$(M+m)gH$$

Αρα

$$\frac{M+m}{2} v_1^2 = (M+m)gH \quad (2)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} v_1^2 = H \Rightarrow$$

$$v_1 = \sqrt{2gH}.$$

Αντικαθ. στην (1) και λύνω
για v

$$v = \frac{M+m}{m} \sqrt{2gH}$$

αρχική ταχύτητα σφαίρας.

Ελαστικές Κρούσεις

Διατηρούνται η ορμή και
η κινητική ενέργεια

Διατήρηση Ορμης

$$\underbrace{m_1 \underline{v}_1 + m_2 \underline{v}_2}_{P_{\text{πριν}}} = \underbrace{m_1 \underline{v}_1' + m_2 \underline{v}_2'}_{P_{\text{μετ}}}$$

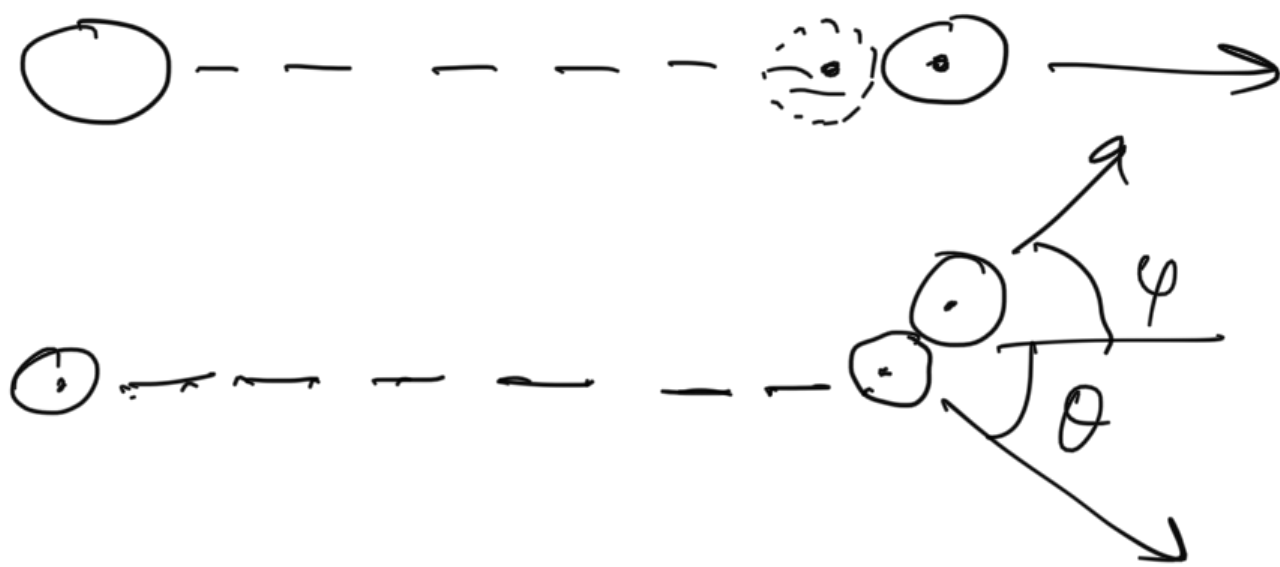
Διατήρηση Κ.Ε.

$$\underbrace{\frac{m_1}{2} |\underline{v}_1|^2 + \frac{m_2}{2} |\underline{v}_2|^2}_{KE_{\text{πριν}}} = \underbrace{\frac{m_1}{2} |\underline{v}_1'|^2 + \frac{m_2}{2} |\underline{v}_2'|^2}_{KE_{\text{μετ}}}$$

Προσοχή: είναι τρεις βαθμωτές
εξισώσεις για πέντε άγνωστες

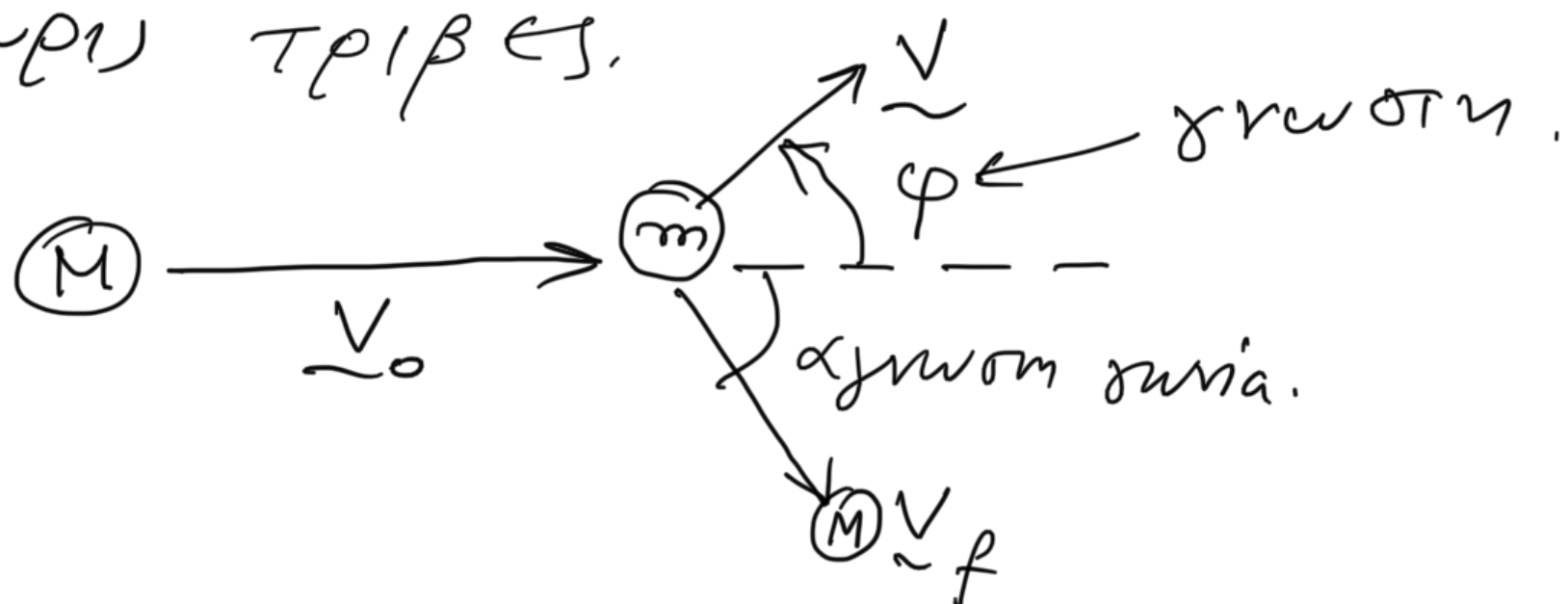
$v_{1x}', v_{1y}', v_{2x}', v_{2y}'$ (η ορμή είναι
διαν. εξίσωση $\Rightarrow$ 2 βαθμ. εξισώσεις
ως προς x, y).

Έχασα! Δεν προβλέπω κατεύθυνση
μετά την κρούση $\Rightarrow$ δύο θεωρώ

21) μπαίνει σαν υγική σημεία

Πρόβλημα. Μπαράδο σε τραπεζί, χωρίς τριβές.

Ξέρω αρχικές M, v_0, m και γωνία φ της 2ης μπαράς. Δεν ξέρω v, v_f αλτ ξέρω της φ .

$$\underline{v}_0 = v_0 \underline{i}$$

$$\underline{v} = v \cos \varphi \underline{i} + v \sin \varphi \underline{j}$$

$v, \dots$ αγνωστή, φ γνωστή.

$$\underline{v}_f = v_1 \underline{i} + v_2 \underline{j}, \quad v_1, v_2 \text{ αγνώστες.}$$

Αγνώστες v, v_1, v_2 .

Διατήρηση Ορμης (Διασυντηρητική)

$$M \underline{v}_0 = m \underline{v} + M \underline{v}_f \quad (3)$$

Διατήρηση Κ.Ε.

$$\frac{1}{2} M |\underline{v}_0|^2 = \frac{m}{2} |\underline{v}|^2 + \frac{M}{2} |\underline{v}_f|^2 \quad (4)$$

Συνιστώσες ως προς x, y συν (3)

$$x: M v_0 = m v \cos \varphi + M v_1 \quad (5)$$

$$y: 0 = m v \sin \varphi + M v_2 \quad (6)$$

Κ.Ε.

$$\frac{M v_0^2}{2} = \frac{m v^2}{2} + \frac{M}{2} (v_1^2 + v_2^2) \quad (7)$$

Το σύστημα (5), (6), (7) είναι
3 βαθμωτές εξισώσεις για τις
 v, v_1, v_2 . (Γα M, m, v_0 γνωστά.)

Λύνω (5), (6) για v_1, v_2 , αντίκαθ.
συν (7) $\Rightarrow$ εξίσωση για v .

Τη λύνω και βρίσκω v_1, v_2
από τις (5), (6). Εύκολο.

